

KOPVOORN: LIMBURGS TROTS IN STROMEND WATER

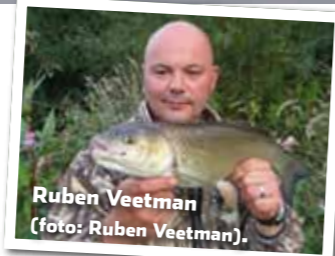

De kopvoorn is een prachtige vis voor de witvisser, de vliegvisser en de roofvisser (foto: Leon Haenen).

Met de opkomst van een aantal niet-inheemse vissoorten, zou je sommige typisch Limburgse vissoorten bijna uit het oog verliezen. De kopvoorn is zo'n soort; misschien is het wel een Limburgs sportvisicoon. Het is een vissoort die met bijna iedere vismethode is te belagen. Kopvoornexperts Leon Haenen en Ruben Veetman delen hun ervaringen.

De kopvoorn is een vis waar je als Limburger trots op mag zijn. Immers, in geen andere Nederlandse provincie komt deze inheemse soort in zulke aantallen voor en kun je er zelfs

gericht op vissen. Kopvoorn is een alleseter en daarmee interessant voor witvissers, roofvissers en vliegvisser. Witvisser Leon Haenen kent als geen ander de waarde van de kopvoorn als sportvis. "Als ik

Ruben Veetman (foto: Ruben Veetman).

een top drie van favoriete vissoorten zou samenstellen, dan bevat het lijstje barbeel, sneep en kopvoorn, in willekeurige volgorde. Ik vis een paar keer per jaar passief, met de feederhengel. Het liefst ga ik echter

met de penhengel achter deze soorten aan." Het trotten met de pen is voor Leon's favoriete soorten qua techniek praktisch hetzelfde. "Ik vis een pennetje dat met de stroming van me af drijft. Voor kopvoorn pas ik alleen de diepte aan. Je moet de waterlaag zoeken waar ze zich bevinden. Heb je die gevonden, dan zijn ze vrij eenvoudig actief te krijgen."

VERKASSEN

Het geheim van het vangen van Limburgse kopvoorn, zit hem volgens Leon in het zoeken en vinden van de vis. Dat betekent dus veel verkassen. "Iedere keer als ik mijn dobber in de stroom leg gooi ik er een klein handje maden bij om een permanente voerstroom op gang te houden. Die maden trekken kopvoorns aan. Maar soms komt de kopvoorn niet naar jou, maar moet jij ze vinden. Vis je op een stek waar je kopvoorn verwacht en je krijgt binnen een uur geen aanbeten, zoek dan een nieuwe stek. Krijg ik wel aanbeten op een stek, dan is het vaak na drie vissen weer over. Ik ga dan een meter of zestig stroomafwaarts staan, om een nieuw stuk rivier te proberen."

CONCURRENTIE

De kopvoorn is een inheemse vissoort. Toch is het bij veel vissers geen bekende. Leon: "ik krijg wel eens foto's van vissers te zien van een enorme blankvoorn of winde die ze hebben gevangen in de Grensmaas. Dat zijn dan altijd kopvoorns. Het is wel bijzonder dat die vissers wel een exoot als de roofblei herkennen en de kopvoorn niet."

Die roofblei is volgens Leon mede schuldig aan de terugloop van de aantallen kopvoorns op de Grensmaas. "Volgens mij zijn jonge kopvoorns een gemakkelijke prooi voor de toenemende populatie aan roofbleien. En ook de aalscholvers zullen er wel behoorlijk wat vangen. Als ik mijn vangsten van de afgelopen jaren doorneem, zie ik dat die behoorlijk zijn afgenomen. Die afname merkte ik ook al voordat er aan de Grensmaas werd gewerkt. Ik weet dus bijna wel zeker dat er stevig op de kopvoorns wordt gejaagd. Bovendien delen roofblei en kopvoorn een territorium. Ze hebben dus voor het eerst te maken met concurrentie."

De aannames van Leon zijn

De kop van een opportunistische rover (foto: Leon Haenen).

puur gebaseerd op zijn observaties langs de rivier. Het lijkt hem een goed idee dat de federatie de afname van deze unieke inheemse vis gaat onderzoeken. Wellicht zijn er dan maatregelen mogelijk die de Grensmaaspopulatie beter beschermen.

KERSENTIJD

Voorlopig vangt Leon nog wel zijn visjes in de Grensmaas. Zo heeft hij zijn speciale stekken, wanneer het kersentijd is. "Dan eten de kopvoorns alleen nog maar kersen, die in het water vallen. Ik heb een paar plekjes bij de stuw van Borgharen, waar je dan kopvoorns van boven de vijftig centimeter aan een kers kunt pakken. De drill van zo'n vis is geweldig en ook de aanbeet is mooi. Ze zijn zo agressief dat een vis die bijt, altijd hangt." Kersentijd levert ook voor Ruben Veetman mooie kopvoornmomenten op. Hij belaaft ze dan niet met een echte kers, maar met een van wol gebonden imitatie aan de vlieghengel. Dat levert wel wat hoofdbrekens op voor Ruben, want de zinksnelheid van de kersenvlieg moet exact kloppen met een echte kers. Een vlieg die zich onnatuurlijk gedraagt, wordt genegeerd door de kopvoorns.

OPPORTUNISTEN

Ruben vist op kopvoorn in de Grensmaas en in de Geul. "Als ik langs de Geul vis, gebruik ik een vlieghengel in aftma 3-4. Ik vis dan vaak met een kleine goudkopninf en wanneer er veel speldas in het water zit, ga ik over op kleine streamertjes. De kopvoorns op het kleine stromende water zijn meestal een centimeter of dertig lang, maar af en toe loopt er een vijftiger tussendoor."

sized vlokreeft, die ik op een karperhaak bind. De techniek is ongeveer gelijk aan het vliegvissen op barbeel. Mijn presentatie is wel iets anders. Barbeel ligt met de kop vol in de stroom. Kopvoorns zoeken de luwte van de stroomnaad. Als je weet hoe je een rivier moet lezen, kun je met die kennis altijd de stekken vinden."

STALKEN

Volgens Ruben is de kopvoorn vrij eenvoudig te

vangen. Maar de presentatie moet kloppen. "Je moet ze als het ware stalken en zeer voorzichtig benaderen. Als je dan dicht genoeg in de buurt weet te komen en je doet alles goed, dan pakken ze je vlieg zeker."

De teruggang van de populatie in de Grensmaas is Ruben ook opgevallen. Hij denkt dat de komst van nieuwe soorten de belangrijkste oorzaak is. "Tegenwoordig moeten de kopvoorns hun territorium delen met roofbleien en met windes, ook een soort die in opkomst is op de Grensmaas. Op de kleine riviertjes zoals de Geul, hebben we die concurrentie niet. Daar gaat het nog steeds uitstekend met de kopvoornpopulatie. We doen er dan ook alles aan, om dat zo te houden."

Leon Haenen is landelijk bekend als hengelsportauteur, hij schrijft voornamelijk over witvis.

Ruben Veetman is secretaris van Hengelsportvereniging De Forel in Mechelen.

De drill van een kopvoorn is een geweldige ervaring (foto: Leon Haenen).

Een vis waar Limburg trots op mag zijn (foto: Leon Haenen).